

V Bruseli 24. apríla 2026
(OR. en)

8262/26

EDUC 112
DIGIT 102
SOC 196
COMPET 437
TELECOM 191

POZNÁMKA

Od: Generálny sekretariát Rady
Komu: Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet: Návrh záverov Rady o učiteľoch v ére umelej inteligencie (AI)
– *schválenie*

1. Výbor pre vzdelávanie preskúmal návrh záverov Rady na uvedenú tému na niekoľkých zasadnutiach. So znením v prílohe súhlasia všetky delegácie.
2. Výbor stálych predstaviteľov sa vyzýva, aby potvrdil principiálnu dohodu o pripojenom znení a predložil ho Rade (EYCS) na schválenie na jej zasadnutí 11. mája 2026 a na následné uverejnenie v Úradnom vestníku Európskej únie.

Návrh záverov Rady o učiteľoch v ére umelej inteligencie (AI)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

PRIPOMÍNA politické pozadie európskeho vzdelávacieho priestoru, jeho završenie a kľúčovú úlohu učiteľov, ktorí sú jadrom vysokokvalitných, inkluzívnych a na budúcnosť orientovaných systémov vzdelávania a odbornej prípravy vhodných pre digitálny vek;

DÁVA DO POZORNOSTI digitálnu suverenitu a strategickú autonómiu, ktoré sú pre Európu nevyhnutné, pričom konštatuje, že je rozhodujúce znižovať závislosť spojenú s nástrojmi a technológiami umelej inteligencie (AI) vyvinutými mimo Európy, a to aj v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy.

UVEDOMUJE SI, že:

1. umelá inteligencia zohráva kľúčovú úlohu pri konkurencieschopnosti a udržateľnom raste Európy;
2. prebiehajúca digitálna transformácia – a najmä rýchly vývoj a zavádzanie umelej inteligencie – mení každodenný život v celej Únii a vytvára novú realitu pre systémy vzdelávania a odbornej prípravy;
3. AI má potenciál ovplyvniť, ako sa vzdelávanie organizuje, ako učitelia navrhujú, realizujú a posudzujú vyučovanie a ako učiaci sa pristupujú k informáciám a interpretujú ich, a preto môže zmeniť vzťah medzi učiteľmi a učiacimi sa; môže ovplyvniť aj to, ako si školy plnia administratívne úlohy;
4. pri integrácii AI do vzdelávania a odbornej prípravy je potrebné vychádzať z existujúcich digitálnych zručností a kompetencií a neustále ich rozvíjať, pričom sú potrebné aj usmernenia a podporné rámce, aby boli učitelia, učiaci sa a systémy vzdelávania a odbornej prípravy primerane vybavené na digitálnu transformáciu;
5. tieto zmeny môžu ovplyvniť úlohy učiteľov, pedagogické postupy, očakávania kladené na učiteľov a širšiu organizáciu školského života.

PODČIARKUJE, že na účely týchto záverov pojem „učitelia“ zahŕňa učiteľov, školiteľov, vedúcich pracovníkov škôl a iných pedagogických pracovníkov zapojených do výučby na predprimárnom, primárnom, nižšom a vyššom sekundárnom stupni systémov formálneho vzdelávania a odbornej prípravy vrátane počiatočného a vyššieho sekundárneho odborného vzdelávania a prípravy (OVP) a má sa chápať v súlade s vnútroštátnym alebo v príslušných prípadoch regionálnym právom a štruktúrou jednotlivých systémov vzdelávania a odbornej prípravy.

VYZDVIHUJE, že umelá inteligencia má potenciál zlepšiť:

6. aktívne a kooperatívne učenie sa a tvorivé zapojenie;
7. začleňovanie prostredníctvom poskytovania vzdelávacích zdrojov mladým ľuďom so zdravotným postihnutím a so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami;
8. prístupnosť pre učiacich sa vo vidieckych a odľahlých oblastiach a z nedostatočne zastúpeného a marginalizovaného prostredia;
9. účasť učiacich sa z rôznych jazykových prostredí na vzdelávaní, čím sa posilní kultúrna a jazyková rozmanitosť;
10. pedagogiku prostredníctvom rôznych prístupov vrátane praktického a zážitkového učenia sa;
11. personalizáciu zohľadňujúcu rôzne vzdelávacie profily vrátane vzdelávania prispôbeného individuálnym potrebám a okamžitej spätnej väzby, čím sa podporí získavanie vedomostí a zručností;
12. postupy posudzovania, ktoré sa zameriavajú na individuálne potreby a pokrok učiacich sa, čím sa umožní včas identifikovať nedostatky a poskytovať formatívnu spätnú väzbu a predíde rizikám straty záujmu alebo predčasného ukončenia štúdia;
13. administratívnu efektívnosť, ktorá umožní venovať viac času procesu vyučovania a učenia sa;

KONŠTATUJE, že AI môže vyvolávať obavy, pokiaľ ide o:

14. ľudský faktor a dohľad, najmä preto, že umelá inteligencia má potenciál oslabiť autonómiu učiteľov a učiacich sa;
15. technologickú závislosť od nástrojov AI, najmä generatívnej AI, ktorá môže postupne oslabovať kritické myslenie, ako aj kognitívne a metakognitívne schopnosti potrebné na učenie sa, pričom môže ovplyvniť motiváciu učiacich sa, ich vnímanie hodnoty vzdelania a predsavzatie vzdelávať sa počas celého života;
16. nadmerné a neúčelné používanie obrazoviek a nástrojov založených na AI mladými učiacimi sa, čo ich môže rozptyľovať a v niektorých prípadoch brániť ich sústredeniu a získavaniu zručností;
17. ľudskú zodpovednosť, ktorá by mohla byť oslabená v dôsledku nadmerného spoliehania sa na nástroje AI, čo by mohlo viesť k dezinformáciám, plagiátorstvu alebo problémom s autorskými právami;
18. predsudky, ktoré sú v AI zabudované, alebo ktoré AI zosilňuje, najmä ak sa nezohľadňujú iné kontextové špecifiká, čo by mohlo viesť k diskriminácii, nerovnosti a vylúčeniu;
19. kvalitu, integritu, ochranu a transparentnosť údajov, najmä vzhľadom na potrebu zachovať dôveru, spravodlivosť, súkromie a zodpovednosť;
20. riziko prehlbovania digitálnych rozdielov, najmä pri nerovnakom prístupe k nástrojom a infraštruktúre AI a ich neprimeranom dizajne, ako aj rozdiely v digitálnych zručnostiach a kompetenciách, čo môže prehĺbiť nerovnosti medzi učiacimi sa;
21. spoločenské a environmentálne blaho a duševnú pohodu, najmä vzhľadom na riziko, že zavádzanie AI by mohlo ovplyvniť sociálnu súdržnosť, kognitívne procesy a ďalej zhoršiť environmentálnu a klimatickú krízu.

ZDÔRAZŇUJE

22. potrebu vyváženého, dôkazmi podloženého, účelného a hodnotovo orientovaného prístupu k AI vo vzdelávaní a odbornej príprave, ktorý využíva príležitosti a zároveň aktívne identifikuje riziká, predchádza im a zmierňuje ich;
23. význam rozlišovania medzi všeobecnými nástrojmi AI používanými vo vzdelávacej praxi a riešeniami využívajúcimi AI vzdelávacie technológie (EdTech), ktoré sa opierajú o pedagogické zásady a sú navrhnuté na zlepšenie vzdelávacích výstupov v súlade s prístupom založeným na riziku vymedzeným v akte o AI;
24. že popri veľkých technologických zmenách zostáva ústredným prvkom ľudský rozmer výučby a učenia sa založený na etickom, bezpečnom a zodpovednom využívaní AI;
25. že učitelia sú kľúčovým faktorom tohto úsilia a môžu pomôcť systémom vzdelávania a odbornej prípravy využívať inovácie a zároveň naďalej podporovať kvalitu, rovnosť, inklúziu a úspech pre všetkých, čo sú naďalej ústredné prvky aj pri prechode na európsky vzdelávací priestor.

ZDÔRAZŇUJE, že:

26. učitelia zohrávajú rozhodujúcu úlohu v procese učenia sa a pri formovaní toho, ako sa AI zavádza, vykladá a používa;
27. vzdelávacie rozhodnutia týkajúce sa používania AI majú naďalej vychádzať z pedagogického účelu;
28. nástroje AI musia podporovať učiteľov, a nie ich nahrádzať či izolovať, a profesionálny úsudok, pedagogická autonómia a zodpovednosť sú nevyhnutné pre vysokokvalitné, inkluzívne a na človeka zamerané vzdelávanie a odbornú prípravu.

POTVRDZUJE zásadnú a vyvíjajúcu sa úlohu učiteľov pri:

29. uchopovaní príležitostí, ktoré ponúka AI, keď zároveň zaistia dôveru a zmysluplné interakcie medzi učiteľmi a žiakmi v triede, ako aj vývojové a sociálno-emocionálne potreby žiakov tým, že budú zabezpečovať usmernenia a dohľad primerané veku;
30. uľahčovaní učenia pomocou nástrojov AI použitím kreatívnych, inovačných a personalizovaných vyučovacích prístupov tam, kde to prináša pedagogickú hodnotu;
31. kritickom posudzovaní výstupov AI, vysvetľovaní obmedzení a potenciálnych skreslení systémov AI a podporovaní učiacich sa pri vyhodnocovaní informácií generovaných AI;
32. posilnení digitálneho občianstva usmerňovaním učiacich sa, ako majú zodpovedne, eticky a kriticky používať AI, čím sa zlepšuje informovaná a aktívna demokratická účasť;
33. pomáhaní učiacim sa ako posudzovať environmentálne, spoločenské a etické dôsledky nástrojov AI, aby sa podporovala zelená, spravodlivá a odolná budúcnosť;
34. prispievaniu k spoludizajnovaniu, výberu, hodnoteniu a kontextuálnemu prispôsobovaniu nástrojov AI používaných vo vzdelávaní a odbornej príprave tam, kde je to vhodné.

Preto **NALIEHA**, aby sa prístupy k AI vo vzdelávaní a odbornej príprave riadili zásadami digitálneho humanizmu, čím sa zabezpečí, že technológie budú slúžiť ľuďom, podporovať ľudský faktor a posilňovať demokratické hodnoty.

UZNÁVA, že:

35. investície do učiteľov sú nevyhnutné na to, aby AI pozitívne prispievala k výučbe a učeniu sa;
36. posilnenie učiteľov, aby sa dokázali orientovať v príležitostiach a rizikách AI, si vyžaduje:
 - a) gramotnosť v oblasti AI vrátane znalostí, zručností a kompetencií v oblasti nástrojov a technológií AI, ako aj kritické myslenie a mediálnu gramotnosť;
 - b) vysokokvalitné poradenstvo, budovanie kapacít a profesijný rozvoj;
 - c) jasné pochopenie výziev v oblasti dátovej suverenity súvisiacich s používaním nástrojov AI vo vzdelávaní a odbornej príprave;
 - d) komplexný politický rámec, ktorý podporuje bezpečné zavádzanie dôveryhodných nástrojov a technológií AI vo vzdelávaní a odbornej príprave a ktorý zaručuje pedagogickú autonómiu a profesionálne rozhodovanie;
 - e) priaznivé pracovné podmienky vrátane pomoci pedagogických technológov a potrebnú digitálnu infraštruktúru, čo umožní učiteľom zo všetkých prostredí, všetkých úrovní digitálnej pripravenosti a vekových kategórií prispôbiť sa technologickým zmenám a zodpovedne a s dôverou uplatňovať svoj odborný úsudok;
37. na zabezpečenie súdržnej, udržateľnej a spravodlivej integrácie umelej inteligencie do vzdelávania a odbornej prípravy je potrebný systémový a celoškolský prístup, do ktorého sa zapoja všetci kľúčoví aktéri vrátane rodičov a rodín, čím sa zabráni neprimeranému zaťaženiu jednotlivých učiteľov.

UPRIAMUJE POZORNOSŤ na:

38. význam interdisciplinárnej spolupráce na národnej, regionálnej a únijnej úrovni, ktorou sa zabezpečí, aby sa nezabudlo na žiadnu inštitúciu vzdelávania a odbornej prípravy;
39. potrebu posilniť strategickú autonómiu Únie v oblasti vzdelávacích technológií podporou vývoja nástrojov a riešení AI pochádzajúcich z EÚ v súlade s hodnotami a záujmami Únie.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY, aby:

40. podporovali učiteľov, aby stavali na existujúcich digitálnych zručnostiach a kompetenciách s cieľom efektívne používať nástroje a technológie AI a učiť o nich, ako aj porozumieť súvisiacim prínosom a rizikám;
41. podporovali zavádzanie a používanie nástrojov AI, ak pridávajú pedagogickú hodnotu, spôsobom, ktorý dopĺňa a posilňuje ľudský rozmer výučby a nenahrádza pedagogickú rolu učiteľov ani vzťahy s učiacimi sa;
42. podporovali poskytovanie dôveryhodných, etických, na človeka zameraných, výskumom podložených a vysvetliteľných nástrojov AI, ktoré sú osobitne navrhnuté pre vzdelávacie kontexty a prispôbené veku učiacich sa a zamýšľanému vzdelávaciemu účelu;
43. v relevantných prípadoch umožňovali učiteľom, aby kriticky, zodpovedne, eticky a s istotou integrovali nástroje AI do procesov výučby a učenia sa a zároveň chránili pedagogickú autonómiu, odborný úsudok a blaho učiacich sa;

44. v príslušných prípadoch stimulovali začleňovanie gramotnosti v oblasti AI do počiatočného vzdelávania učiteľov, ich zaškolenia a kontinuálneho profesijného rozvoja;
45. zapájali učiteľov do vytvárania a hodnotenia iniciatív v oblasti AI a podporovali výskum skúmajúci vplyv AI na rolu učiteľov, ako aj na výsledky vzdelávania;
46. podporovali etické, bezpečné a dôveryhodné prístupy k AI vo vzdelávaní a odbornej príprave, a to aj prostredníctvom usmernení o ochrane údajov, informovanosti o rizikách, zodpovednosti a zárukách zameraných na učiacich sa;
47. riešili otázky rovnosti a prístupnosti vrátane jazykovej prístupnosti a regionálnych rozdielov podporou spravodlivého prístupu k nástrojom AI, digitálnej infraštruktúre a vysokokvalitným digitálnym zdrojom pre všetkých učiteľov a učiacich sa;
48. preskúmali a začali využívať potenciál AI na podporu inkluzívnych a personalizovaných prístupov zameraných na učiacich sa, a to aj v odbornom vzdelávaní a učení sa pracou;
49. náležite zohľadňovali vplyv AI na pracovné zaťaženie učiteľov, ich postupy hodnotenia a ich administratívne úlohy s cieľom zabezpečiť práva učiteľov prostredníctvom udržateľných a priaznivých pracovných podmienok;
50. podporovali blaho učiteľov a zabezpečili pri tom, že umelá inteligencia bude prispievať k zlepšovaniu procesov výučby a učenia sa bez vytvárania neprimeraného tlaku.

VYZÝVA EURÓPSKU KOMISIU, aby v rámci svojich právomocí a s náležitým ohľadom na zásadu subsidiarity:

51. pokračovala v spolupráci a ďalej rozvíjala synergie s Radou Európy, UNESCO a OECD; ďalej spolupracovala s OECD na dokončení rámca gramotnosti v oblasti AI pre primárne a sekundárne vzdelávanie;
52. podporovala súdržný a strategický prístup k AI vo vzdelávaní a odbornej príprave na európskej úrovni, ktorý sa zameriava na digitálne zručnosti, gramotnosť v oblasti AI, podporu profesijného rozvoja učiteľov a kritického myslenia a ktorý zvyšuje demokratickú odolnosť vrátane schopnosti posudzovať skreslenie, dezinformácie a riziká súvisiace s kyberšikanou, a zároveň pracovala na pláne pre budúcnosť digitálneho vzdelávania a zručností do roku 2030;
53. uľahčovala získavanie a výmenu dôkazov, výskum, výmenu osvedčených postupov a politík, pokiaľ ide o prístupy k AI vo vzdelávaní a odbornej príprave zameraných na človeka, a to aj prostredníctvom európskeho centra digitálneho vzdelávania;
54. pokračovala v práci na usmerneniach a praktických zdrojoch a ich šírení s cieľom podporiť etické, zodpovedné, bezpečné a transparentné používanie nástrojov AI vo vzdelávaní a odbornej príprave, a to aj podporou nedávno aktualizovaných *Usmernení pre pedagógov týkajúcich sa etického používania umelej inteligencie a údajov pri výučbe a učení sa* a *Usmernení pre učiteľov a pedagógov týkajúcich sa boja proti dezinformáciám a podpory digitálnej gramotnosti prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy*;

55. pokračovala v aktualizácii európskeho rámca digitálnych kompetencií pre pedagógov (DigCompEdu) s cieľom zohľadniť rýchly rozvoj a zvýšené využívanie AI a zabezpečiť, aby boli pedagógovia vybavení vedomosťami, zručnosťami a postojmi potrebnými na účinné, kritické a zodpovedné začleňovanie nástrojov a postupov založených na AI do výučby, učenia sa a hodnotenia;
56. zaistila súdržnosť medzi iniciatívami EÚ týkajúcimi sa AI, vzdelávania a odbornej prípravy a digitálnej transformácie;
57. podporovala členské štáty pri poskytovaní rámcov a usmernení týkajúcich sa právnej zodpovednosti a zodpovednosti za ochranu údajov vrátane implementácie aktu o AI do vzdelávania a odbornej prípravy;
58. podporovala zapojenie učiteľov do navrhovania a hodnotenia iniciatív na úrovni EÚ v oblasti AI vo vzdelávaní a odbornej príprave.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, aby v rámci svojich príslušných právomocí:

59. pokračovali vo vývoji vhodných programov budovania kapacít s cieľom pripraviť učiteľov na prácu v prostrediach čoraz viac saturovaných AI;
60. pracovali na usmerňovaní a ochrane učiteľov pri používaní nástrojov AI v triede prostredníctvom podpory na systémovej úrovni;

61. podnecovali činnosti partnerského učenia a výmenu osvedčených postupov, a to aj na európskej úrovni, pokiaľ ide o na učiacich sa zamerané a pedagogické využívanie AI;
62. zaistovali súdržnosť so strategickým rámcom pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave v záujme vytvorenia európskeho vzdelávacieho priestoru, a to aj vzhľadom na jeho zameranie na kvalitu, rovnosť, inklúziu a úspech pre všetkých;
63. dobre využívali zdroje, ktoré ponúka vzdelávacie laboratórium pre investície do kvalitného vzdelávania a odbornej prípravy, na podporu účinného, bezpečného a inkluzívneho využívania AI učiteľmi a zároveň zabezpečili, aby účasť na činnostiach vzdelávacieho laboratória zostala dobrovoľná;
64. naďalej potrebnými spôsobmi podporovali učiteľov, aby porozumeli umelej inteligencii, tým, že podporia špecializované zdroje odborného vzdelávania, komunity praxe a projekty spolupráce v oblasti pedagogického, etického a praktického využívania AI, a to aj prostredníctvom Európskej platformy školského vzdelávania, komunity eTwinning a nástroja SELFIE for TEACHERS.
65. presadzovali a podporovali výskum, experimentovanie a získavanie dôkazov o využívaní AI vo vzdelávaní a odbornej príprave, ako aj jej hodnotenie a optimalizáciu na vnútroštátnej a únijnej úrovni s cieľom poskytovať informácie pre tvorbu politik a pedagogickú prax;
66. ďalej presadzovali digitálne občianstvo a podporovali občiansku angažovanosť prostredníctvom technológií AI.
